

Inddragelse af børn i planlægning af antimobbeindsats

Workshop ved Mary Fonden/Red Barnet
konference "Nej til mobning, ja til trivsel",
september 2009.

Rikke Kamstrup Knudsen, Stine Lindberg & Jan
Kampmann, Center for Barndoms-, Ungdoms- &
Familielivsforskning, Institut for Psykologi &
Uddannelsesforskning, RUC

Børns ret til at have en stemme og til deltagelse

- FN's Børnekonvention: Tre søjler: Ret til beskyttelse, til udviklingsfremmende vilkår og til deltagelse
- Fra barnet som skrøbeligt og modtagende og den voksne som den ansvarlige ekspert
- Til barnet som kompetent og ansvarlig aktør og den voksne som lyttende og 'ydmyg'.
- Fører på den ene side til ambivalenser på politisk, pædagogisk og hverdagspraktisk niveau
- På den anden side til nødvendighed for og interesse i at udvikle og kvalificere et børneperspektiv

Metodiske erfaringer og refleksioner om inddragelse af børn i forskningsprocessen

- 131 interviews med børn i alderen 4 - 9 år
- Fokus på begrebslig forståelse samt oplevelser med drilleri og mobning

Afprøvede metoder til børneinterviews

- Historieinterviews
- Tegneinterviews
- Fotobaserede interviews
- Gående interviews
- Casebaserede interviews i gruppe
- Casebaserede interviews, individuelle

Læs mere om vores undersøgelse på Red Barnets hjemmeside:
<http://www.redbarnet.dk/mobning> Gå ind på: Forskning og undersøgelser - RUC
undersøgelse - 4. og 5. delrapport

Overvejelser ift. inddragelse af børn i forskning

Asymmetrisk magtforhold: Barn – voksen

Vigtigt at skabe en afslappet stemning og nedtone interviewerens autoritet

Hvordan?

Tip asymmetrien...

- Barnet på hjemmebane
- Barnet er "eksperten"
- Fælles referenceramme: En tegning, et foto, en gåtur...
- Barnet er med til at sætte interviewets dagsorden

Åbenhed, lydhørhed, nysgerrighed

...fordi børn har ikke nødvendigvis samme forståelser og tilgange som voksne:

Interviewer: *Hvad er det værste du kunne forestille dig at blive drillet med?*

Sine: *At få kastet sand ind i munden.*

Interviewer: *At få kastet sand ind i munden, ja. Har du prøvet det? Ja? Hvad skete der da?*

Sine: *Det var ikke med vilje de gjorde det.*

Interviewer: *Det var ikke med vilje? Nej, okay...*

Sine: *Det var nogen der prøvede at grave og havde vendt ryggen til og gravede bagud. Det skal man ikke. Så kan man jo ikke se om der kommer nogen bagfra der ikke lige har set det (Sine 5 år)*

Hvad har børn gode bud på?

- Hvorfor driller man?
- Hvor meget og hvordan er det okay at blive drillet?
- Hvor sker drillerierne?
- Hvem kan hjælpe? Og hvordan?
- Hvad skal de voksne blande sig i – og hvad skal de holde sig ude af?
- Hvad sker der, når de voksne forsøger sig med at rammesætte børns håndtering af drilleri?

-
- **H**vornår – og i hvilket omfang – er det relevant at inddrage børn som aktører i processer der vedrører deres hverdagsliv, velvære og trivsel?
 - Og på hvilke måder kan man engagere og inddrage børn som demokratiske deltagere?

Børneinddragelse på forskellige niveauer

Voice ← Empowerment → Participation

- Børn bliver givet en stemme (voice)
- Børn bliver aktivt inddraget i beslutningsprocesser (participation)

-
- Et *børneperspektiv* i forskningssammenhæng => voksenproduceret viden baseret på tolkninger om hvordan det opleves at være barn i en bestemt kontekst... Barnet forsøges givet en stemme.
 - Egentlig *inddragelse* i en praksissammenhæng => de aktuelle børn oplever, at *netop deres* meninger og syn på en sag gør en forskel i *deres* virkelighed.

”Deltagelsesstigen” (Roger Hart)

- **8. Initiativtagende og voksen-involverend deltagelse**
Børn tager initiativ til et projekt, som de voksne støtter op om og involveres i på børnenes præmisser.
- **7. Initiativtagende deltagelse**
Børn udtænker, organiserer og styrer selv et projekt uden voksnes indblanding.
- **6. Medbestemmende deltagelse**
Børn får medindflydelse på voksen-initiativer.
- **5. Konsulteret og informeret deltagelse**
Børn konsulteres i omfattende grad i et projekt, som de voksne står for.
- **4. Udpeget og informeret deltagelse**
Voksne inviterer børn til at medvirke i en bestemt anledning, informerer dem om hvorfor og på hvilke præmisser, hvorefter børnene selv beslutter, om de vil være med.
- **3. Symbolsk deltagelse**
Børn får tilsyneladende lov at komme til orde, men formålet er dybest set at underbygge de voksnes børnevenlige image - ikke at fremme børnenes egne interesser.
- **2. Dekorerende deltagelse**
Børn bruges som staffage og synger eller danser som supplement til de voksnes snak. De voksne foregiver ikke at børnene medvirker af hensyn til deres egen interesse.
- **1. Manipuleret deltagelse**
Voksne bruger børn til at fremme deres egen opfattelse af børns interesser og behov uden at konsultere børnene - fx ved at lade mindre børn bære protestskilte i en demonstration.

Et par eksempler på konkret inddragelse

- "Børneparlamentet" (eksempel fra børnehave i Frankfurt)
- "Børn som medborgere" - Kulturministeriets initiativ i 1991-92
- Demokrati og børnemøder i børnehaven – fx Hylet
- Klassemøder i folkeskolen

- Den anden grøft: Fra selvforvaltningspædagogik til voksenstyret kultur. Barnets ret til at blive inddraget overtrumpet af retten til beskyttelse?

Skal børn inddrages/høres?

Ja, fordi det betyder at de...

- oplever sig taget alvorligt
- opnår indflydelse på eget liv
- opdrages til at være demokratiske samfundsborgere (et voksenperspektiv)

Men hvad hvis...

- Ret til at blive hørt => Pligt til at have noget at sige?
- En belastning, en ansvarsbyrde, stressfaktor, forvirring?
- Skindemokrati?

